

נרקודים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

גיליון מס' 77 פברואר 2009 מחיר: 30 ₪

צילום: לואיז גרין

מחולה 2009

ירושלים - תל אביב - רמת השרון
21 שנות יצירה, ניהול אמנותי: משפחת הופמן

בית ספר למחול - ילדים, נוער ובוגרים, במגוון סגנונות ורמות

www.mehola.co.il 03-6421114

דגם S0515 • מחיר - 520₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0580 • מחיר - 400₪ • מבצע 299.99₪

דגם S0515 • מחיר - 520₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0515 • מחיר - 520₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0538 • מחיר - 500₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0515 • מחיר - 520₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0538 • מחיר - 500₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0538 • מחיר - 500₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0560 • מחיר - 550₪ • מבצע 399.99₪

דגם S0503 • מחיר - 450₪ • מבצע 199.99₪

BLOCH

DANCE SNEAKERS

New Collection

דגם S0538 • מחיר - 500₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0545 • מחיר - 550₪ • מבצע 399.99₪

דגם S0538 • מחיר - 500₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0545 • מחיר - 550₪ • מבצע 399.99₪

דגם S0538 • מחיר - 500₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0538 • מחיר - 500₪ • מבצע 349.99₪

דגם S0590 • מחיר - 500₪ • מבצע 399.99₪

דגם S0590 • מחיר - 500₪ • מבצע 399.99₪

דגם S0500 • מחיר - 500₪ • מבצע 249.99₪

dance with

ISRADANCE

www.isradance.net

טל: 1-599-511-711 תתניה רח' קראוזה 1 תל-אביב אבן גבירול 45
ירושלים רח' הילל 23 רחובות הרצל 119 רעננה רח' בורחוב 4

מארז הדיסקים של יהודה עמנואל במחיר מיוחד

40

שקלים לדיסק בלבד
(ניתן לרכוש דיסקים בודדים)

להזמנות: 050 5202123

צעד בטוח
לרקוד עם בביטחון

ללמוד ריקודי עם זה מסוכן?

מי ישמור על ציוד ההרקדה שלך כשהוא לבד?
מי מגן עליך במקרה תביעה של הרוקדים שלך?
מי ידאג לך אם לא תוכל לרקוד?
מי יתפור לך תכנית פנסיה על-פי מידותיך?

אתה מלמד צעדי ריקוד...? אתה צריך צעד בטוח

גאה להציג בשבילך צעד בטוח!
תכנית ביטוח מיוחדת לחברי
ארגון המדריכים לריקודי עם

ניסויים
רח' המייסדים 22, ת"ד 104, בנימינה 30500
דואר אלקטרוני: rap_insr@012.net.il

ני"ד: 050-5296280, טל: 04-6388052, פקס: 04-6288798

המרכז הארצי לציוד סאונד

הקול ממך קולך גם את

להגברה ולאולפן המקצועי

SOUNDKING

רמקולים מוגברים מקצועיים

15" מוגברים
400W RMS

12" מוגברים
300W RMS

10" מוגברים
250W RMS

6" מוגברים
80W RMS

NEUTRIK®

Connecting The World

המחברים הטובים בעולם

מיקרופונים
אלחוטיים

JTS

מיקרופונים איכותיים

מיקרופון
לשירה וכלי נגינה

GENELEC המוניטורים לאולפן המקצועיים ביותר

8050A

8040A

8030A

8020A

CERWIN-VEGA!

PROFESSIONAL

הבסיס של העתיד

הענק האמריקאי עכשיו בארץ
למופעים, להגברה ולתקליטנים

PreSonus
[audio electronics]

CENTRAL STATION and CSR-1 Remote Control

FIREPOD - 24-bit/96K FireWire Recording Studio
with 8 Preamplifiers and CUBASE LE Recording Software

חוד החנית באולפן המקצועי

INSPIRE

expandable 4 channel
firewire computer
recording system

סנטרוניקס ציוד קול מקצועי בע"מ, שיווק, ייעוץ, התקנות ומעבדת שירות
www.sontronics.co.il 03-6199297 פקס: 03-5705223 י'הושע ב'דנן 2 בני ברק טלפון

יוני זיב

קוראים וקריאים!

בשנה זו, שנת 2009, מציינים 100 שנים לייסודה של העיר תל אביב. בחרנו לציין נושא זה משתי סיבות: ראשית, כותרת הפסטיבל לריקודי-עם ישראלים, העומד להתקיים בקרוב בניו-יורק, היא "תל-אביב חוגגת".

יוטאם אשל

שנית, אי-אפשר לדבר על חגיגות תל-אביב מבלי להזכיר ריקודי-עם. אנו בטוחים כי אירועים ופעילויות רבים לציון אבן-דרך זו בתל-אביב, יכללו ריקודי-עם. אחרי הכל, לפני כ-60 שנה, גורית קדמן ז"ל, הקימה את החוג הראשון לריקודי-עם בבית הפועל בתל-אביב. היה זה הזרע הראשון שנוצר, צמח והביא להתפתחות ריקודי-העם הישראליים, כפי שאנו מכירים אותם היום. היטיבה קדמן לתאר במילותיה שלה את התופעה הזאת, "עם רוקד".

היום אנו יכולים להוסיף ולהגיד, "עולם רוקד". המדריך הוותיק והריקודאי (יוצר ריקודים) יואב אשריאל, במאמרו בגיליון זה (עמ' 6), "איך לעודד יצירה טובה ולקדם את התנועה לריקודי-עם", ממשיך בדרך ההוראה וההדרכה של גורית קדמן. משם, הכל התפתח ופרח.

היינו מאוד שמחים אילו מארגני ההשתלמויות לריקודי-עם של היום היו מאמצים חלק מהעקרונות של ההשתלמויות אז, והיו מתרכזים יותר באיכות הריקודים מאשר בכמותם. בנוסף, אנו סבורים כי היה נכון יותר אילו כוריאוגרפים ותיקים היו מכוונים את המדריכים החדשים, ולא מצמידים את שמם לכותרת 'מחברי הריקוד'. עידוד צנוע שכזה יאפשר לדור החדש של מחברי ריקודי-העם לצמוח ולפתח זהות יצירתית משלהם.

□ בגיליון זה, בנוסף לכתבה של יואב אשריאל ("איך לעודד יצירה טובה ולקדם את התנועה לריקודי-עם"), שתי כתבות המספרות על פסטיבל כרמיאל האחרון (2008): "מה התחולל בכרמיאל" של רות אשל (עמ' 8), כתבה שפורסמה בעיתון הארץ ביולי שנה שעברה, ותגובתו של שלמה ממן, המנהל האמנותי של הפסטיבל, והכתבה "כרמיאל רוקדת" - חוויותיה של מאיה גבע מהפסטיבל (עמ' 11).

□ ריקוד החודש הוא "החיטה צומחת שוב" של פנינה דיקמן (עמ' 14), שזכה במקום השלישי בתחרות המחול העממי בפסטיבל המחולות כרמיאל 2008.

ריקודו בשמחה, ומזל-טוב לעיר תל-אביב, וגם לירון וסיגי מישר, לרגל נישואיהם.

קריאה נעימה!

יוני זיב ויוטאם אשל

המערכת

"רוקדים", רח' הארבעה 10, ת"א 64739
טל' 03-5620447, פקס: 03-5613651
נייד: 052-5620447, דואר אלקטרוני:
E-mail: rokdim@rokdim.co.il

אתר רוקדים באינטרנט

<http://www.rokdim.co.il>

המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות ואינה מתחייבת להחזיר תמונות!

לוח ההרקות הוא רכוש "רוקדים" וכל הזכויות שמורות בו ל"רוקדים" בלבד! אסור להעתיק ממנו למטרות הפצה בכל אפיק פרסומי, גם לא בחינם!!!

מו"ל • "רוקדים"

בשיתוף המכון לריקודי-עם (IDI), ארה"ב, יו"ר - בוב לוין

עורך • ירון מישר

חברי המערכת • רות גודמן, ירון מישר, דני עוזיאל, רות שונברג, הוני גולדפיין-פרי, בנימין לוי, מלכה טישלר

משתתפים • מאיה גבע, יואב אשריאל, רות אשל, פנינה דיקמן

תרגום • בנימין לוי, מלכה טישלר, יצחק ודיאנה צבי

עיצוב גרפי ועריכת לשון • ע' כדיר, 050-5777619

פילמים לוחות ודפוס • אטוריו 052-8831571

רוקדים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

גיליון 77 • פברואר 2009 • 30 ש"ח

כתבות

איך לעודד יצירה טובה ולקדם את התנועה לריקודי-עם

יואב אשריאל

רות אשל

מה התחולל בכרמיאל

חודש יולי

מגיע וכרמיאל חוגגת מאיה גבע

כל החוגים בכל העולם

אתר רוקדים באינטרנט
<http://www.rokdim.co.il>

באינטרנט

הריקודים שנלמדו עם החומר המקצועי (חידוש מהפכני באותו זמן). בנוסף, הוא היה יכול לרכוש סליל הקלטה מוכן, יפה ומדויק, בביצועים טובים (דבר חדש שלא היה קיים גם הוא עד אז). כמו-כן הייתה בחירה קפדנית של הריקודים להשתלמות והתאמתם להרקדת הציבור, וכנ"ל החומר המקצועי. בהשתלמות הייתה תוכנית מדויקת מראש, סדר ואירגון מדויק. הדרכה רצינית וברורה, ועם זאת חברותית, שמחה ונעימה.

עיקר העיקרים: טיפוח יוצרים צעירים, שיצרו ריקודים יפים וטובים, שמחים, מלהיבים ומרגשים. ריקודים אלה, החברות וההקלטות הטובות - איפשרו למדריכי הריקודים להצליח בחוגיהם בכל רחבי הארץ ובעולם. זה קידם מאוד את מפעל ריקודי-העם. ליוצרים אלה, לא הייתה שום אפשרות אחרת

כ שאני הייתי יוצר צעיר לריקודי-עם, לא היה לי עם מי להתייעץ, לבדוק ולהחליט על מבנה הריקוד, ויש המון התלבטויות: על כל תנועה, מעבר או הרכב צעדים, חיבור לשיר, לסיגנון ולקצב (נולדתי ב-1930 בקיבוץ רמת דוד. הריקוד הראשון שלי היה "טעם המן". הייתי אז בן 19 וחצי. אחריו באו עוד רבים אחרים). החלטתי אז: כשתהיה לי אפשרות ויכולת, אייעץ ואעזור ליוצרים צעירים. ועשיתי זאת! רציתי לעזור ליוצר הצעיר למצוא את דרכו. להתלבט איתו בסבך הרעיונות שלו, לערוך את

איר לעודד יצירה טובה ולקדם את התנועה לריקודי-עם

אז ליצור, להתפתח ולהציג את ריקודיהם. פרט ליוצרים שהוזכרו, היו גם: **מוטי אלפסי ז"ל, שלום עמר ז"ל, ויבדלו לחיים ארוכים: טוביה טישלר, חיים שריון, דידי דוש, שמוליק גוב-ארי, שוש קופלוביץ', אמנון שאולי, ספי אביב, סימן-טוב ספרדי, איציק סעדה, בארי אבידן, אבי אמסלם, יוס-טוב אוחיון, יאיר הראל - ורבים אחרים.** כל אחד וסיגנונו המיוחד, אישיותו ויצירתו.

לכל אחד מהם הייתה גישה, שיטת יצירה, אופן מחשבה עצמית, ודרך עבודה משלו. אך הניצוץ היוצר והרצון להגיע למשהו טוב, יפה ומרגש. היה שותף לעבודה פורייה זו.

הריקודים היפים שנוצרו היו יצירתו של כל אחד מהם. אני רק הנחיתי אותם. השתדלתי להיכנס לראש של כל אחד מהם, תמכתי בו ועזרתי לו לבנות את הריקוד שלו. זה היה טיפול ביצירה אישית ובתחושות פרטיות. היה צורך לעשות זאת בזהירות רבה, בהבנה וברגישות. היוצר ידע שיש לו גב מקצועי ודלת פתוחה תמיד. לעזור, לתמוך ולפתור בעיות (ותאמינו לי, שיש הרבה. וזה מטריד ולוחץ).

לא כל ריקוד נכנס אוטומטית להשתלמות. כל הריקודים עברו סינון רציני. עבדנו יחד על כל ריקוד. בהתחלה היינו נפגשים אצלי בבית, תוך כדי אירוח חברי וביתי. יותר מאוחר, התקיימו הפגישות באולם **ביכורי העיתים** בתל-אביב. לפעמים פגישה אחת או שתיים על כל ריקוד, ולפעמים תיקונים ושינויים של היוצר בבית (לאחר ההערות), וזה לקח כמה פגישות. עד שהריקוד היה בנוי טוב, שוטף, זורם,

הריקוד ולבנות אותו כהלכה, בהתאם לשיר ולביטוי. לבסוף (אם כמוכן הריקוד היה טוב), לרשום אותו בחוברת ההדרכה במדויק. אחר-כך היוצר ידריך את הריקוד בהשתלמות המרקידים, והוא יופץ רבים.

בכתבתה היפה והמרגשת של **מירי קרימולובסקי ("רוקדים", גיליון 75, אפריל 2008)** על מירה אשריאל רעייתי ז"ל, היא הזכירה כמה מהיוצרים הצעירים איתם עבדתי: **שלמה ממון, רוני סימן-טוב, אבי פרץ, אבנר נעים, ישראל שיקר, מרקו בן-שמעון** - אך היו עוד רבים. זה היה ממש מבצע גדול ומקצועי, שהתפתח מאוד והשפיע רבות על היוצרים והרוקדים.

התחלתי לערוך השתלמויות למרקידים עם מירה, שהייתה רקדנית ומדריכה מעולה. עשיתי זאת לאחר ניסיון רב: בהרקדות, בהדרכה, כמדריך ראשי באולפן למדריכים, ביצירת ריקודים, ובהופעות רבות עם להקות מחול. התחלנו, אני ומירה, בהשתלמויות בשנת 1968 והמשכנו למעלה מ-30 שנה. כ-4-5 השתלמויות בשנה (כל השתלמות במשך שבת שלמה). הדבר לא היה פשוט באותם זמנים. פרט לקשיים האובייקטיביים הצפויים, היו קשיים נוספים: עד אז נערכו אך ורק קורסים לריקודי-עם מטעם המרכז לתרבות, בוועד הפועל. יוזמתי זו לא התקבלה ב'אהדה' בלשון המעטה, במוסדות המקובלים. היו לכך השלכות רבות, ולא אכנס כאן לפרטים השונים. כשמדריך בא להשתלמות החדשה שערכנו, הוא קיבל בכניסה חוברת מדויקת ומקצועית של

"התחלתי לערוך השתלמויות למרקידים עם מירה רעייתי, שהייתה מדריכה מעולה. עשיתי זאת רק לאחר ניסיון רב בהרקדות, בהדרכות, בחיבור ריקודים, בהופעות רבות עם להקות מחול, וכמדריך ראשי באולפן למדריכים. התחלנו בהשתלמויות בנובמבר 1968 והמשכנו בכך, אני ומירה, למעלה מ-30 שנה!"

ב'נשק'ים

רות אק

ל א היה אפשר שלא להתרשם ממספרם הרב של האנשים והרקדנים ששטפו את כרמיאל בשבוע של הפסטיבל בחודש יולי 2008, והביאו עימם אנרגיה אינטנסיבית בשלושת ימי פסטיבל המחול.

במופע הפתיחה שלו, "סימני דרך", שבויים על

מחול העם הישראלי, כשאינו בו ייחוד צורני, או ייחוד מקצבי; בבסיסו של מחול העם הישראלי עומדות תנועות אוניברסליות כמעט יום-יומיות, והנדוניה שהוא מביא עמו היא היופי שבפשטות, ההתלהבות הצעירה והתמימות. מכאן נובע הקושי, כי הניסיון להרחיב את השפה מצריך לעיתים גם פנייה למרכיבים חדשים - והתוצאה היא שאותה נדוניה רוחנית אובדת ככל שהריקוד נעשה יותר "עשיר" ומורכב.

יהורם גאון, שהופיע במופע הפתיחה, סיפר כי בכנס המחולות הראשון בקיבוץ דליה הועלו 22

יהורם גאון, שהופיע במופע הפתיחה, סיפר כי בכנס המחולות הראשון בקיבוץ דליה הועלו 22 ריקודים וזה היה רפרטואר ריקודי-העם הישראליים. מאז, הוא ציין בגאווה, נוספו 4,000 ריקודי-עם, ויש אומרים שמדובר אף ב-6,000 ריקודים ויותר. על-כך אפשר להזכיר את הפתגם האומר, שהרבה זה מעט, ועליו יש להוסיף כי לפעמים כל-כך הרבה הורס גם את המעט

מה התחולל

בכרמיאל

הכתבה פורסמה בעיתון "הארץ" ב-27 ביולי שנה שעברה

היכולת הטכנית של הרקדנים בפסטיבל המחולות כרמיאל בשנה שעברה השתפרה, הכוריאוגרפיה הייתה מורכבת יותר מאשר בעבר, התלבושות היו פחות עמוסות והגזרות רעננות, והניסיון על הבמה הענקית עם מסות של רקדנים השתפר ● אבל הייחודיות בשפת התנועה נותרה בעינה, המצאי שיקף רק את הקיים - ולא היו הכוונה ויעדים חדשים ● רות אשל מחמיאה מצד אחד לפסטיבל כרמיאל, אבל יש לה גם ביקורת בונה, מצד אחר

ריקודים וזה היה רפרטואר ריקודי-העם הישראליים. מאז, הוא ציין בגאווה, נוספו 4,000 ריקודי-עם, ויש אומרים שמדובר אף ב-6,000 ריקודים ויותר. על-כך אפשר להזכיר את הפתגם האומר שהרבה זה מעט, ועליו יש להוסיף כי לפעמים כל-כך הרבה הורס גם את המעט.

צפייה בתחרות מחול ישראלי לבמה בנושא "נשים בשירים" חיזקה את הרושם שעלה ממופע הפתיחה. התחרו בתחרות שמונה כוריאוגרפים עם להקות ייצוגיות מובילות. בכל מה שקשור להפקה, ליכולת הטכנית ולמורכבות הקומפוזיציה - בלט השיפור ביחס לעבר, אבל נראה היה שיש ויתור

ידי שלמה ממון, העלו להקות ייצוגיות ולהקות מתנ"סים ריקודים סביב נושאים מרכזיים כמו "בתוף ובצליל", "עם רוקד", "השתלבות" ו"גורל אחד". אלפי בני נוער רקדו על הבמה הגדולה תוך שמחת מחול, חפים מאותה הגומה והחצנה שאיפיינו את הלהקות בשנותיו הראשונות של הפסטיבל. היכולת הטכנית של הרוקדים השתפרה השנה,

וגם הכוריאוגרפיה הייתה מורכבת יותר מאשר בעבר. התלבושות היו פחות עמוסות והגזרות רעננות, פשוטות יותר ועכשוויות. כמו כן, הצטבר ניסיון בדרך שבה מעלים על הבמה הענקית מסות של רקדנים, ויוצרים להם כוריאוגרפיה אפקטיבית.

כיום פסטיבל כרמיאל הוא חלון ראווה של המצאי הקיים. הוא מוסד שמתבונן מהצד ונותן לרכבת לדהור, אך אינו מספק הכוונה ואינו מצביע על יעדים חדשים

על חיפוש שפת תנועה. בעיני, לקסיקון התנועה הוא לב העניין. ולכן, אין מקום לקרוא למה שנעשה על הבמה "מחול ישראלי". זה מחול הבנוי לחובבים ברמה סבירה, מחול שנוצר בידי כוריאוגרפים שרובם אינם מוכרים כיוצרים במסגרות הלהקות המקצועיות והם מזהים יותר עם ריקודי-העם. הם רכשו ניסיון וידע איך לעבוד עם חובבים ואיך לאתגר את הצעירים, כדי

לעומת זאת, נשארה בעינה בעיית לקסיקון התנועה. ברוב הריקודים אפשר היה לאתר מרכיבים של חומרים תנועתיים בסיסיים המאפיינים את ריקודי-העם הוותיקים, אך אלה נבלעו בתנועות מסגנונות אמנותיות אחרים (בעיקר מחול מודרני והרבה הרמות רגליים גבוהות, פירוואטים וקפיצות שפנאט). נראה שעדיין לא נמצא פתרון לשאלה איך מפתחים מבחינה תנועתית את הד-נ-א הצנוע של

פסטיבלים

רקדן הפלמנקו מספרד, רפאל אמרגו, מציג "אינטימט" בפסטיבל כרמיאל 2008

בסיכומו של הפסטיבל, שזו השנה ה-21 לקיומו, עולה שוב השאלה על מעמד ריקודי-העם והמחול האתני בישראל, ועל הדרך ליצור דיאלוג בין המחול האתני לבין המחול העכשווי, הזוכה לפריחה בישראל. יותר מאשר בעבר, בולטת כיום בעולם פנייה אל האתני כמקור השראה, כמקור ליצירה ניסיונית שתעשיר את שפת התנועה

תיאטרלי הקרוי "ליבבתיני אחותי כלה". בתחילתו נראות רקדניות המזכירות רקדניות בטן, המנסות לפתות את דמות המלך על הבמה. בהמשך הן נהפכות באמצעות שינוי הבגדים לפרחים. זה היה מופע מפתיע, בידורי ועשוי בכישרון, והוא פנה לקהל רחב. מצד אחר, לא היה ייחוד בשפה התנועתית והמחול נראה כמו נלקח ממחזמר או סרט הוליוודי. דווקא במופע "תנו לגדול בשקט" (הערב השני באמפיתאטרון המרכזי), שבו השתתפו כ-3,000 ילדים, אפשר היה למצוא יותר תנועה אמיתית. בניגוד לעבר, הריקודים הותאמו ליכולות הילדים, והם היו עשויים בטעם. שמחתי שהפעם לא הופיעו שם ילדות צעירות, לבושות בחצאיות מיני, מעכסות כרקדניות גיז בוגרות.

בפסטיבל צפיתי גם בשני מופעים מחול ממדינות שלהן מקורות אתניים עשירים. הלהקה הראשונה הייתה להקה ספרדית והציגה מופע "אינטימי" עם

כוכב מחול הפלמנקו, רפאל אמרגו. הלהקה השנייה באה מקולומביה והעלתה את "השליח האחר", לכוריאוגרפיה של מארי פראנס דליווין. זוהי להקת

פסטיבל המחולות כרמיאל יולי 2008: שיפורים לעומת בעיית לקסיקון התנועה. בתמונה: מתוך מופע בכרמיאל 2008

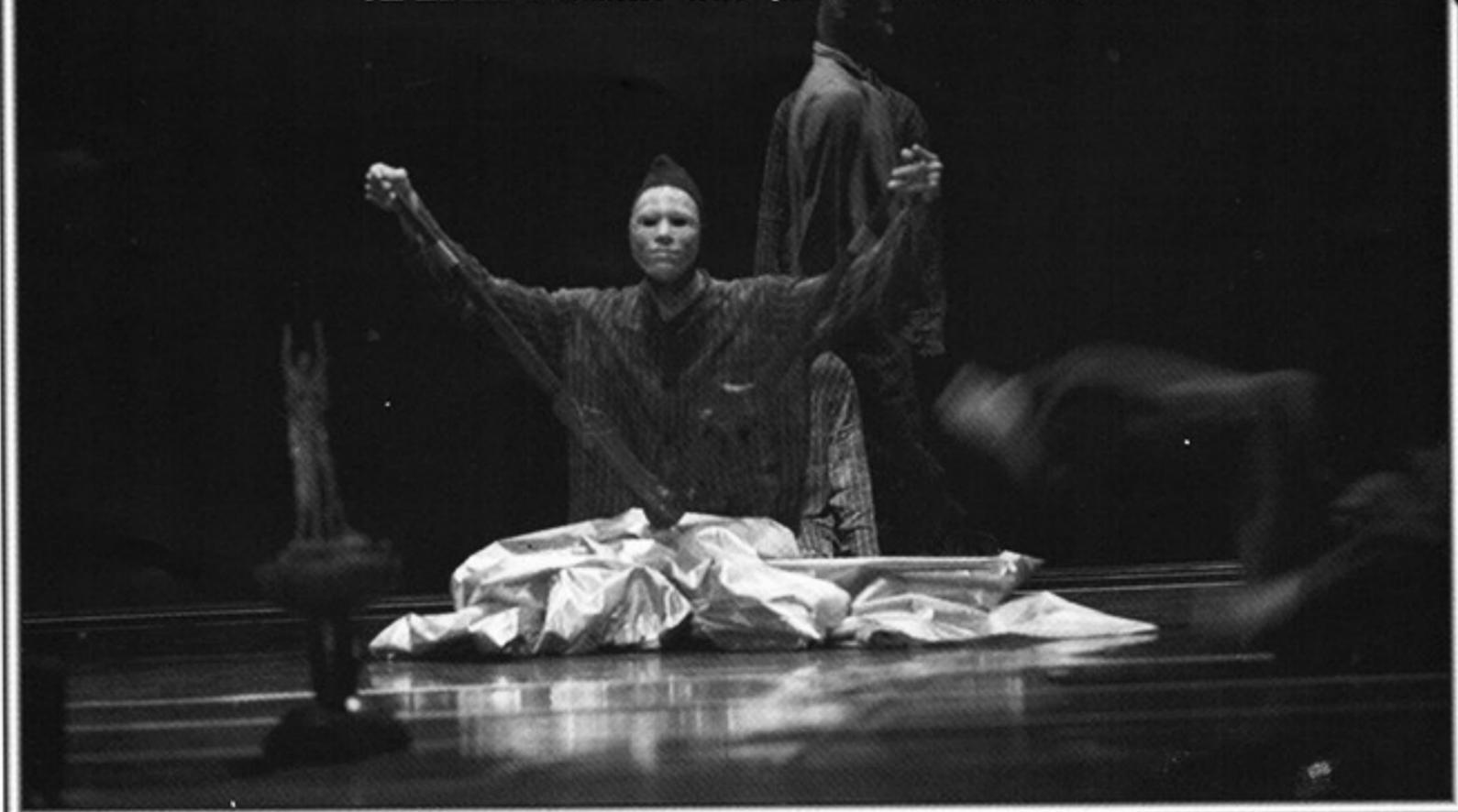
שיעדיפו לבוא לחזרות מול הפיתויים האחרים של החברה העכשווית. הם נותנים מענה לנוער שרוצה לרקוד לצילי שירים ישראליים אהובים, אך אינו

רוצה לעסוק בריקוד מקצועי, אלא רק מחפש את האנרגיה ואת הריגוש שעל הבמה. לפרקים הזכירה הכוריאוגרפיה העמדות קלאסיות, עם הסימטריות הבימתית, כשהבנות לבושות שמלות לבנות קלילות ומטפחות בד לראשן. במקרים אחרים הזכירה הכוריאוגרפיה ריקודים מתוך מחזות זמר.

הריקודים היו אסתטיים, קליטים וחביבים, ובוצעו בדיוק מעורר כבוד ביחס לקבוצות חובבים. את הפרס הראשון קטף בארי אבידן במחול

דווקא במופע "תנו לגדול בשקט" (הערב השני באמפיתאטרון המרכזי), שבו השתתפו כ-3,000 ילדים, אפשר היה למצוא יותר תנועה אמיתית. בניגוד לעבר, הריקודים הותאמו ליכולות הילדים, והם היו עשויים בטעם

פסטיבל המחולות כרמיאל 2008: בכל מה שקשור להפקה, ליכולת הטכנית ולמורכבות הקומפוזיציה - בלט השיפור ביחס לעבר, אבל נידאה היה שיש ויתור על חיבוש שפת תנועה. בתמונה: מתוך אחד המופעים בפסטיבל

רקדנים צעירים, שסיימו זה עתה את לימודיהם באוניברסיטה. הכוריאוגרפיה עוסקת בגוספל הנוצרי ובמקומה של האישה על רקע מלחמות העבר וההווה. זהו נושא רחב היקף, בעייתי מאוד לתרגום כוריאוגרפי ואינו מתאים

ללהקה צעירה, שהרעננות היא היתרון הגדול שלה. השפה התנועתית שילבה מחול מודרני מן העבר במרכיבים של מחול עכשווי, וחבל שלא נעשה שימוש בעושר האתני המצוי בקולומביה (שעליו דיבר במופע מנהל הלהקה).

נראה כי עדיין לא נמצא פתרון לשאלה איך מפתחים מבחינה תנועתית את הד-נ-א הצנוע של מחול העם הישראלי, כשאינו בו ייחוד צורני, או ייחוד מקצבי

בסיכומו של הפסטיבל, שזו השנה ה-21 לקיומו, עולה שוב השאלה על מעמד ריקודי-העם והמחול האתני בישראל, ועל הדרך ליצור דיאלוג בין המחול האתני לבין המחול העכשווי, הזוכה לפריחה בישראל. יותר מאשר בעבר, בולטת כיום בעולם פנייה אל האתני כמקור השראה, כמקור ליצירה ניסיונית שתעשיר את שפת התנועה. ישראל, שעשירה בעדות ולה מחול עכשווי מפותח, היא מקום אידיאלי לעבודה ניסיונית, שיכולה להתבצע גם באמצעות פרויקטים יזומים של הפסטיבל. הפקות הוקרה יוקרתיות לשירי מלחינים או להקות שירה הן בוודאי מהנות וחוויתיות, ואף מושכות קהל רב, אבל הן אינן מקדמות את המחול. כיום פסטיבל כרמיאל הוא חלון ראוה של המצאי הקיים. הוא מוסד שמתבונן מהצד ונותן לרכבת לדהור, אך אינו מספק הכוונה ואינו מצביע על יעדים חדשים.

לא היה אפשר שלא להתרשם ממספרם הרב של האנשים והרקדנים ששטפו את כרמיאל בשבוע של הפסטיבל בחודש יולי 2008, והביאו עימם אנרגיה אינטנסיבית בשלושת ימי פסטיבל המחול

הכתבה פורסמה בעיתון הארץ ב-27 ביולי 2008

"כסטיבל כרמיאל - חלון הראווה לריקודי-העם"

מונהל אמנותי שלמה זמון

שלמה זמון, המנהל האמנותי של פסטיבל כרמיאל, מגיב: "אנחנו לוקחים את המחול צעד קדימה"

"נהניתי לקרוא את מאמרה של רות אשל בעיתון "הארץ" (27/7/2008). מעניין מאוד לקרוא את נקודת המבט של המבקר. ברצוני להציג לקורא את נקודת מבטו של היוצר-כוריאוגרף:

"המחול הישראלי נמצא בהתהוות ואין ספק כי הוא שונה לחלוטין מלהקות פולקלור בעולם, ובעיקר מלהקות בגוש המזרחי. אצל רובן המחולות מסוגננים, וכל הלהקות רוקדות אותן בניואנסים קלים. אנחנו עדיין יוצרים את המחול הייחודי לנו ואף לוקחים אותו צעד קדימה. איני רואה כל פסול בכך, שכוריאוגרפים שלנו מושפעים ממחולות שונים - גם מהמחול המודרני, גם ממחולות העדות וגם מריקודי המיעוטים. אני מוצא אצל חלק מהכוריאוגרפים חיפוש וניסיון אמיתי ליצור שפה תנועתית ישראלית, ויש אף כאלה שיוצרים שפה תנועתית אישית. בשונה מעמים אחרים אנו יוצרים יש מאין. אומנם הדרך עוד ארוכה, אך לשמחתי כבר היום יש לנו הצלחות רבות, בארץ ובעולם.

"משנה לשנה הרמה הטכנית של הלהקות עולה וחל שיפור משמעותי בטכניקה של הרקדנים, הודות לפתיחות הרבה של המדריכים והכוריאוגרפים הישראלים השואפים להתמקצעות המחול הישראלי. זאת, בנוסף לשיפור הגדול שחל באוצר התנועות הישראליות, הקומפוזיציה והסיפור המתהווה ביצירות הישראליות - כל אלה הפכו אותן למעניינות ומיוחדות, המבטאות עומק יצירתי.

"פסטיבל כרמיאל הוא פסטיבל מחול עממי, הפונה לכל שכבות האוכלוסייה. לדעתי, אין מקום לעבודות ניסיוניות במופעים המרכזיים באמפיתאטרון ואין טעם להסתכן בניסיונות מעין אלו, שמטבע הדברים עלולים לפגום בהצלחת המופעים המרכזיים. מקומם הטבעי של מופעים ניסיוניים באולמות סגורים ואינטימיים לקהל ייעודי.

"מידי שנה מתקיימות הפקות מיוחדות לריקודי עדות וריקודים אתניים, ואף בחלק ממופעי האינטרדיין בכרמיאל בחרנו נושאים המעודדים את הכוריאוגרפים ליצור עבודות המושפעות מהם. "פסטיבל כרמיאל, מאז ומתמיד, היה חלון הראווה של הכוריאוגרפים ולהקות המחול. אנו אומנם מאפשרים להם להציג כוריאוגרפיות מעל במות הפסטיבל שיצרו במהלך השנה, אך יחד עם זאת אנו מזמינים עבודות חדשות על-פי הנושא הנבחר לפסטיבל.

"לצערנו, אין ללהקות המחול הזדמנויות רבות לחשוף את עבודותיהן לקהל הרחב במהלך השנה, ואנו שמחים שפסטיבל כרמיאל נותן להם במה לחשיפה בפני הקהל, שבא בהמוניו לפסטיבל, מידי שנה."

עיתונים

גיליון 77 פברואר 2009

כ בכל שנה, חודש יולי מביא עימו תמונה יפה של המחול הישראלי, המתבטאת בקיומו של פסטיבל כרמיאל בעיר הגלילית. כמידי שנה,

רוקדים מסורת לארצנו

הגעתי לכרמיאל ביום רביעי, ביום השני לקיומו של פסטיבל המחולות כרמיאל, בנסיעה מטורפת בכבישים על-מנת להספיק ולהגיע בזמן לשתי הרקדות-נושא שהציעה תוכנית הפסטיבל. הרקדת-נושא אחת הייתה **רוקדים לארצנו**, והאחרת - **הרקדת מסורת**. לצערי, שתיהן התקיימו בו-בזמן ונאלצתי לרקוד, תרתי משמע, על שתי החתונות בעת ובעונה אחת.

הגעתי למגרש הגלגליות המקושט בדגלים בשעה 11.30 בבוקר וראיתי את שתי המרקידות של "רוקדים לארצנו", רויטל גולן ואיילת בוקאיל, הלבושות בתלבושות כחול-לבן, ניצבות בשמש הקופחת. אמנם הייתה הצללה במגרש, אך זו לא

כרמיאל

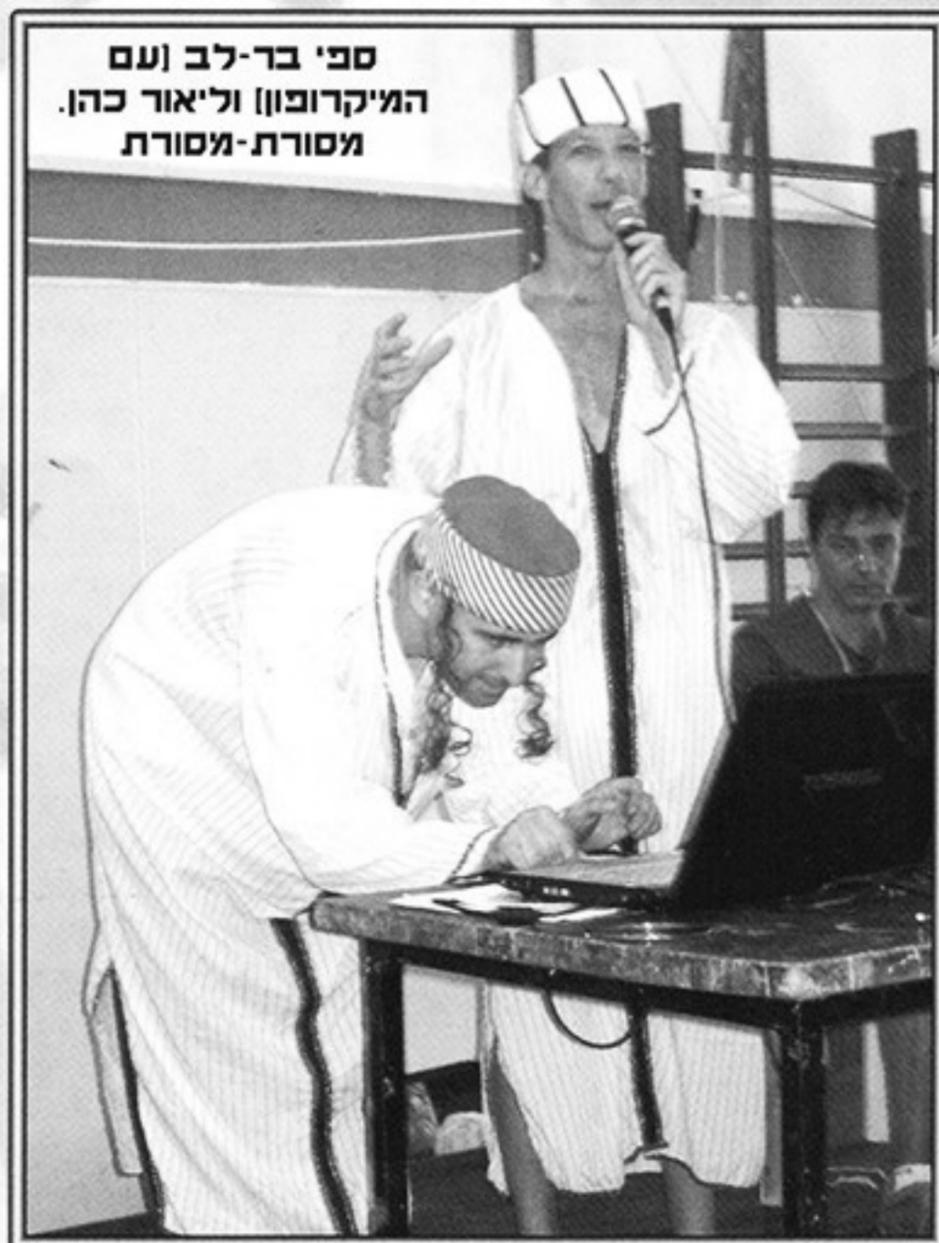
רוקדת

מיגוון רחב של הרקדות ומופעים היו בפסטיבל המחולות כרמיאל האחרון וכל אחד היה יכול למצוא הרקדה או מופע כלבבו □ והייתה תופעה חדשה ומבורכת בפסטיבל: **מרקידים באו להרקדות עם תלבושות תואמות לאופי הריקודים ונתנו משמעות לסיפורים המסתתרים מאחורי כל ריקוד** □ חודש יולי - וכרמיאל חוגגת

הלהקות המקצועיות מציגות לראווה בפסטיבל המחולות את הפולקלור המסורתי הקשור לזמר ולשיר, להיסטוריה ולתרבות העם היהודי, ולצידו מתקיימים מופעים בסיגנונות ייחודיים, כגון מחול אתני, לטיני, קלאסי וגיאז.

השנה בחרתי להתמקד בצד התוסס והחי של הפסטיבל - בהרקדות להמוני בית ישראל, הגודשים את כרמיאל בשלושת ימי הפסטיבל.

היה בה די כדי לכסות את כל שטחו. בעיות בזרם החשמל מנעו לשמוע את המוסיקה, אך הרוקדים הנלהבים סירבו לנטוש, ובמקום זאת פצחו בשירה בקולי קולות. המרקידות שיתפו פעולה וניתבו את השירים לריקודי מעגל - לריקודים המביעים אהבה לארץ-ישראל: "ארץ נהדרת", "אהובתי בת 50", "תבורכי ארצי". אנשים נתנו ידיים, שרו ורקדו, בין אם הם ידעו את הצעדים ובין אם לאו. כשראיתי אותם רוקדים "הורה מולדת" חשבתי בליבי, כי אנשים המתעקשים לרקוד בשמש היוקדת בשעות הבוקר ומשמחים לב כל מתבונן, הם ארץ-ישראל היפה בהתגלמותה. ממגרש הגלגליות מיהרתי למתני"ס, שם עמדה להתחיל 'הרקדת מסורת' בניצוחם של ספי בר-לב וליאור כהן. ספי הוא מרכז הקורס להכשרת מדריכים לריקודי-עם באוני-תל-אביב, וליאור הוא תלמידו המצטיין בשנה זו. השניים היו לבושים כחסידיים לכל דבר, עם הגרביים הלבנות, המכנסיים השחורות והציציות המתנופפות. הם השתלבו במעגל הרוקדים בריקוד הקל והפשוט, "כליזמר". קשה היה שלא להצטרף למוסיקה ולריקודים, כשהם רקדו בחן כה רב. רקדנו ריקודים בסיגנון חסידי, דוגמת

ספי בר-לב (עם המיקרופון) וליאור כהן. מסורת-מסורת

מעגל רוקדים בכרמיאל 2008

ייצוג נכבד ליוצרים צעירים היה בתחרות המחול העממי. בתחרות השתתפו ארבעה מבין מסיימי קורס מדריכים לריקודי-עם באוני-ת"א בשנה זו - דורון כהן וליאור כהן, שחיברו את ריקוד המעגל הזוכה במקום הראשון, "בלדה על סוס", ועידו דדון ומירב סגל, שחיברו ריקוד בזוגות. גם הילה עמנואל, מיכל פלח, דנה גוטרמן, איתן ודורית מזרחי (עם המדריך הידוע, ירון כרמל), כולם מסיימי קורס מדריכים בשנים האחרונות, השתתפו בתחרות

לתלבושות, כך היו הריקודים. סיגנון הריקוד והלחן התימני התבטאו בריקודים דוגמת "אמלל שיר", "שבת מנוחה", ו"בת תימן". שירו של שלום שבזי, "דרור יקרא", הזכיר לכולם את נרות השבת הדולקים בסוף הריקוד. הריקודים היו מגוונים מאוד וניכר כי הושקעה מחשבה בבניית התוכן והקישור לנושאים. האולם היה מוצף ברוקדים, אשר התפעלו מההצגה שראו. אין ספק כי התחפושות החסידיות והתימניות הפכו את הרקדת המסורת לשואו של ממש.

הרקדה זו הייתה אחת המדוברות בפסטיבל כרמיאל, בשל הקשר שנעשה בין הריקוד למקורות. המרקיד נתן משמעות

לסיפורים המסתתרים מאחורי כל ריקוד, והמחזי את המסורת העתיקה בהצגה שלימה. ואולי היר זה בשל המראה השונה: לראות את כולם - חילונים,

דתיים, ישראלים, אורחים-לרגע ורוקדים ותיקים - רוקדים את הריקוד "אני מאמין". זו חוויה שאין רואים בכל הרקדה, אך הייתה ייחודית בפסטיבל המחול השנתי האחרון בכרמיאל.

הרקדה בכרמיאל יולי 2008: המדריכים היו לבושים כחסידיים - עם גרביים לבנות, מכנסיים שחורות וציציות מתנופכות

הרקדה בכרמיאל - רוקדים ונהנים

הפתעה גדולה הייתה הופעת להקת הדודאים של דדו קראוס. הלהקה רקדה ריקוד חסידי - על כל מאפייני התנועות החסידיות, התפילה לבורא עולם, והיחס לזולת

דגש נוסף לראש צעיר בפסטיבל המחולות כרמיאל היה המופע המרכזי בערב השני של הפסטיבל שנקרא "תנו לגדול בשקט", מופע בו הופיעו להקות אפרוחים, ילדים ונוער, דור העתיד, אשר מנה למעלה מ-2,000 רקדנים

"הורה חדרה", "עוד ישמע" ו"מי האיש". הבחנתי כי על הקירות ניתלו שלטים ובהם פסוקים מהמקורות, שחוברו להם נעימות וריקודים. ספי בר-לב טרח להסביר את הקשר בין הריקודים לפסוקים מהתנ"ך, למקורות ולפיוטים. הושמעה מוסיקה של ריקודים בעלי טקסט תנ"כי. דוגמה לכך היא איזכור הפרחת השממה בריקוד "אתן במדבר", הלקוח מחזונו של הנביא ישעיהו. עוד מישעיהו

הנביא רקדו את הריקוד "שישו את ירושלים", "ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה". הריקוד "ויבן עוזיהו" מספר דברי הימים, ו"כשושנה בין החוחים" משיר השירים. פן נוסף היו הריקודים המספרים את סיפורי התנ"ך, דוגמת המלך שאול המזמין את כולם לרקוד את "קסמי שאול", וכן הריקוד "בהר הגלבוע".

הפתעה גדולה הייתה הופעת להקת הדודאים של דדו קראוס. הלהקה רקדה ריקוד חסידי - על כל מאפייני התנועות החסידיות, התפילה לבורא עולם, והיחס לזולת. לאחר מכן הושמע הריקוד "לי-יה", והמדריך ספי קרא לרוקדים להצטרף שוב למעגל הרוקדים. הוא שזר בריקוד את מילות השיר הלקוחות מהגמרא, "סימני האומה הקדושה... אהה... ביישנים... רחמנים... גומלי חסדים", שאלו תכונות העם היהודי, וכך שוב נוצר הקשר בין הריקוד, המילים והמנגינה. בעוד המנגינות החסידיות מהדהדות בראשי, אצתי-רצתי בחזרה למגרש הגלגליות רק כדי לגלות כי מערכת החשמל תוקנה ולא היה עוד צורך בשירת הציבור. מייד נסחפתי למעגל עם "הורה הרצל" ועם ריקודים יפים וקלים שאפשר להעתיק אותם תוך כדי ריקוד, כמו למשל "ארץ הצבר". אנשים רקדו בחום הגדול כאילו רקדו באולם ממוזג, מה שלימד על האהבה הגדולה שלהם לריקודי-העם. דישדשתי למתניס וגיליתי כי הצפיפות גדלה בזכות ההרקדה הייחודית. ספי וליאור החליפו בגדים, וכעת הם היו לבושים כעולים מתימן. בהתאם

הרקדה בכרמיאל יולי 2008: בין הרוקדים: מבוגרים, בנות טיפיש-עשרה, ילדים וסתם אנשים שאוהבים לרקוד ריקודי שרות לצלילי שירי ילדות

פסטיבל בראש צעיר

ריקודי-עם מזהים בעיקר עם אוכלוסייה מבוגרת, אבל גם לצעירים היו מקומות לרקוד בפסטיבל. אני מצאתי מספר מקומות לרקוד בראש צעיר.

נכחתי בהרקדת משפחה - של לוי ברגיל ואיילת גולן, זוגתו לחיים, ללימוד ולריקוד. היו שם ריקודים מקסימיים לילדים, קלים להעתקה וברורים בזמן הלימוד. המדריכה איילת הדגימה את הריקודים על הבמה, כך יכלו הילדים לראות אותה בבירור ולחקות את תנועותיה. התבוננתי בהם מהצד - ילדים בני שש-שבע, שהיו אלה צעדיהם הראשונים בתחום הריקודים. חשבתי לעצמי: האם ייתכן שזו הפעם שיתעשה להם את זה, והם יתאהבו בתנועה, בקצב ובשירים?

הם רקדו את "ארץ זבת חלב", וגם את "אן דן דינו". את "בת שישים" רקדו בשורות, וכמובן היה ריקוד גם לשיר הילדים הידוע, "זה התחיל משני הורים", ריקוד חובה להרקדת משפחה. בין הרוקדים הבחנתי במבוגרים, בנות טיפיש עשרה, וסתם אנשים שאוהבים לרקוד ריקודי שורות יפים ופשוטים, לצלילי שירי ילדות. נראה כי מי שרצה לחזור אחורה בזמן לשעה קלה ולרקוד כילד חופשי ונטול דאגות, הגיע למקום הנכון.

"איר אגדל ועודני ילד"

דגש נוסף לראש צעיר בפסטיבל המחולות כרמיאל היה המופע המרכזי בערב השני של הפסטיבל שנקרא

פסטיבלים

אנשים נתנו יד"ים, שרו ורקדו

ברחבה התקבצו בני נוער, חלקם מהססים, חלקם עומדים בצד ומביטים, חלקם עושים קצת רעש ומשתוללים - אך האווירה נרגעה כשהמדריך הצעיר, אביחי ימין, ביקש שיצעקו בקטע מסוים של המוסיקה. הם הביטו במדריך והקשיבו. המוסיקה הייתה חיה, המדריך צעיר ומיומן, וחשוב יותר מכל: היו שם בנות צעירות!

צילום: ד"ר ימין

הרקדנים החדשים. עברה שעה והגיעו לקטע המעניין את בני הנוער - ריקודי זוגות. המדריכים לימדו את הצעד הבסיסי, הציה-ציה-ציה, ומיד אחר-כך הצטרפו כולם למסיבת ריקודים עליזה בסיגנון לטיני - סלסה, מרננה וציה-ציה-ציה. נכון, הריקודים הללו אינם קשורים לריקודי-העם הישראליים, אך כל מה שמקרב נוער לרחבה, הרי זה מבורך.

ריקודאים ומרקידים צעירים

ייצוג נכבד לריקודאים (יוצרים) צעירים היה בתחרות המחול העממי. בתחרות השתתפו ארבעה מבין מסיימי קורס מדריכים לריקודי-עם באוני'ת"א בשנה זו - דורון כהן וליאור כהן, שחיברו את ריקוד המעגל הזוכה במקום הראשון, "בלדה על סוס", ועידו דדון ומירב סגל, שחיברו ריקוד בזוגות. גם הילה עמנואל, מיכל פלח, דנה גוטרמן, איתן ודורית מזרחי (עם המדריך הידוע, ירון כרמל), כולם מסיימי קורס מדריכים לריקודי-עם בשנים האחרונות, השתתפו בתחרות.

פינה מיוחדת הוקדשה למדריכים חדשים בתחום ההרקדות בפסטיבל. הם הרקדו בהרקדת "המרקיד הצעיר", "בוגרי האולפנים", ריקודי "אמצע הדרך" ו"אגן הים התיכון". חס, חס היה בפסטיבל השנה, אך נשבה בו רוח צעירה, כך קראו להרקדה הקצבית של שגיא עזרון וליאור דוד, שעשו שמח כמו שרק צעירים יודעים לעשות.

מיגוון רחב של הרקדות הוצע השנה וכל רוקד היה יכול למצוא הרקדה כלבבו. למי שאהב דבקות, הייתה הרקדת 'דבקה מדבקת'; מי שחשק בלחן ובסיגנון תימני, פנה להרקדת 'בצעד תימני'; לחפצים בריקודים החדשים של השנה האחרונה הייתה בפסטיבל המחולות כרמיאל הרקדת 'להיטים לוחטים'; ולמי שרצה הרקדה של געגועים, שם פעמיו ל'הרקדות נוסטלגיה'.

פסטיבל המחולות כרמיאל, כשמו כן הוא, פסטיבל מחולות עממי, והמרקידים עשו מלאכתם נאמנה, בהתנדבות ובשמחה אמיתית.

המיגוון הרב של הריקודים העיד כי ריקודי-העם הישראליים אינם דורכים במקום. יסודותיהם נטועים בחלוצי העבר, לקוחים ממקורותיו של העם היהודי, ופניהם קדימה, לקירוב הדור הצעיר, לפיתוח והתקדמות, ומעל לכל - לתחושת האחוה וההנאה שמפיקים מעצם ריקוד-העם הישראלי.

"תנו לגדול בשקט", מופע בו הופיעו להקות אפרוחים, ילדים ונוער, דור העתיד, אשר מנה למעלה מ-2,000 רקדנים. אפשר היה לחוש בחן הנעורים ובשמחת הילדים, לצלילי ריקודים בסגנונות ג'אז והיפ-הופ, לצד ריקודי פולקלור מסורתיים. באחד הריקודים הניפו הילדים כרזות גדולות ובהן מסרים חברתיים.

הופעה בכרמיאל - רוקדים ונהנים

היו שירים כמו "אני אוהב, אתה אוהב" או "חברים מכל מיני צבעים", כאשר הילדים היו לבושים בתלבושות צבעוניות. מחרוזת קזבלן של להקות הנוער; הופעה של עידן יניב וטל מוסרי, כוכבי הילדים, וגם להקת ילדים מבולגריה שרקדה לצלילי "זה עולם קטן".

אך מה שכבש את לב כולם היה המנחה הצעיר מאוד, שעלה מידי פעם לבמה וקרא קטע, בו ביקש מהמבוגרים להפסיק לדבר במונחי מלחמה, המלחמה בגזענות/סמים/עוני/שחיתות, ולהחליף מילים אלו במילה שלום.

בסיום, הם שרו את "אני ואתה נשנה את העולם". מפייהם של הילדים, האמונה במשפט זה נשמעה כל-כך כנה ואמיתית, שלרגע עצמתי את עיניי והאמנתי שגם בארץ כשלנו אפשרי הדבר.

נוער שוליים רוקד

ומה עושים עם כל בני הנוער שגודשים את הפסטיבל אך לא יודעים צעד וחצי בריקודי-עם? גם לזה היה פיתרון: עופר רג'ואן, המרקיד הוותיק והמורה לריקודי כל הזמנים. לצידו ניצב אביחי ימין, בחור צעיר ומדריך סלסה מקצועי, שסיים בדיוק אז את הקורס להכשרת מדריכים לריקודי-עם באוני'תל-אביב.

ברחבה התקבצו בני נוער, חלקם מהססים, חלקם עומדים בצד ומביטים, חלקם עושים קצת רעש ומשתוללים - אך האווירה נרגעה כשהמדריך הצעיר ביקש שיצעקו בקטע מסוים של המוסיקה. הם הביטו במדריך והקשיבו. המוסיקה הייתה חיה, המדריך צעיר ומיומן, וחשוב יותר מכל: היו שם בנות צעירות! הם הצטרפו לשורות, מעתיקים את התנועות הקלות, צועקים בזמן המבוקש, ומלהיבים את הקהל שצפה בהם. מה שלפני כמה דקות היה השתוללות, הפך עד-מהרה התנהגות נאותה על הרחבה. המדריכים מצידם נקטו בגישה מקרבת ונכנסו לראש הצעיר של בני הנוער: הם זרקו בדיחות לאוויר ולימדו באופן אסוציאטיבי, כמו לדוגמה את 'תנועת הרמזור'. כך היה קל לזכור את התנועה בריקוד. ככה למדתי את אמנימגוסטה - יד ימין-יד שמאל, עכוז ימין-עכוז שמאל, קפיצה, והכול חוזר מההתחלה. גם אם המוסיקה השתנתה לפתע, הריקוד היה אותו ריקוד, מה שהקל מאוד על

החיטה צומחת שוב

פנינה דיקמן מדריכה ריקודי-עם זה 25 שנים. היא החלה לחבר ריקודים בשנת 2000, בשנה שחובר הריקוד **"לבנימין אמר"**. הריקוד חובר לכבוד חתונת הבת שלה, **ארבל**, ובחתונה הופיעה פנינה עם חברותיה של הבת לפני החתן והכלה (מנהג ידוע בחתונות). את אהבתה למחול ינקה פנינה מהוריה. הוריה שיחקו ורקדו בתיאטרון היידיש, קצת לאחר עלייתם לארץ מפולין, בשנת 1948. הריקוד **"החיטה צומחת שוב"**, בפי הזמרת **חווה אלברשטיין**, חובר לקראת תחרות המחול העממי על-שם **אושרי חבר ז"ל**, ולזכרו. הריקוד זכה במקום השלישי.

את אהבתה למחול ינקה מהוריה. פנינה דיקמן

הימים של לפני התחרות (2008) היו ימים של לקראת החזרת גופותיהם של החיילים שלנו מלבנון - **אהוד גולדווסר ז"ל** ו**אלדד רגב ז"ל**, **"והשיר התאים מאוד לתקופה"**, מציינת דיקמן. השיר מדבר על הנופלים במלחמת יום הכיפורים, בני קיבוץ **בית השיטה**, והוא מושר עד היום בערבי זמר, ולזכרם. על מקור ההשראה לריקוד אומרת דיקמן, **"באישון לילה הייתה לי הארה והריקוד נולד"**. ריקודים נוספים של פנינה דיקמן שהוגשו לתחרויות הם **'מאמינים' ו'שיר למעלות'**. על אופן הצגת הריקוד **'החיטה צומחת שוב'** מעידה דיקמן: **"הריקוד נרקד בתחרות בכרמיאל לצילי ההקלטה המלאה של השיר, ללא עריכת המוסיקה, וכך יצא שהמעבר המוסיקלי בין הפעם הראשונה של הריקוד שונה מהמעבר בין הפעם השנייה לשלישית. את הריקוד צילמתי למאגר 'רוקדים' יחד עם המדריך הוותיק טוביה טישלר, ובעצתו הסכמתי לעריכת הצילום והמוסיקה, כדי שהריקוד יהיה אחיד לכל אורכו"**.

הריקוד **"החיטה צומחת שוב"**, בפי הזמרת **חווה אלברשטיין**, חובר לקראת תחרות המחול העממי על-שם **אושרי חבר ז"ל**, ולזכרו. הריקוד זכה במקום השלישי

החיטה צומחת שוב

הריקוד: פנינה דיקמן
הלחן: חיים ברקני
המילים: דורית צמרת
צורת הקבוצה: זוגות
מבנה הריקוד: בית אחד, 3 חלקים, קטע סיום
משקל: 4/4

חלק א': הבן אוחו את יד שמאל של הבת בידו השמאלית, יד ימין של הבן על מותן ימין של הבת. בנים בכיוון ההתקדמות

צעדי הבן

- 1 - 2 החל ברגל שמאל - משקל-משקל לשמאל
- 3 - 4 החל ברגל שמאל - משקל לאחור
- 5 - 7 שלושה צעדים קדימה החל ברגל שמאל
- 8 שהייה
- 9 - 12 צעדה תימנית לאחור החל ברגל ימין
- 13 - 16 כפיפה לפנים ולאחור החל ברגל שמאל

צעדי הבת

- 1 - 2 החל ברגל ימין - משקל-משקל צידה לימין
- 3 - 4 פנייה שמאלה ברגל ימין (עמידה פנים אל פנים). היד האוחזת של הבן חובקת את צוואר הבת
- 5 - 7 שלושה צעדים קדימה החל ברגל ימין
- 8 שהייה
- 9 - 12 צעדה תימנית לאחור החל ברגל שמאל, וציר שמאלה ברגל שמאל (לעמידת המוצא)
- 13 - 16 ברגל ימין: כפיפה לפנים ולאחור

חלק א' חוזר שנית

פנינתים

חלק ב': עמידת פנים אל פנים בכיוון ההתקדמות על קו המעגל, אחיזת ידיים בגובה הכתפיים. ניתנים צעדי הבן

- 1 - 2 החל ברגל שמאל: פתיחה לשמאל, רגל ימין משכלת מאחור
- 3 פתיחה ברגל שמאל
- 4 שיוף ברגל ימין
- 5 שיכול לשמאל ברגל ימין
- 6 דריכה במקום
- 7 - 8 ברגל ימין: דריכה בפיסוק, שהייה
- 9 - 10 סיבוב שמאלה, החל ברגל שמאל
- 11 - 16 ברגל שמאל, 'פתח-שכל' מצד לצד

חלק ג': עמידת פנים אל פנים, הבן והבת אחזים יד ימין ביד ימין, ויד שמאל ביד שמאל

- 1 - 3 צעדה תימנית, החל ברגל שמאל (הבן עובר מאחורי הבת)
- 4 שיוף
- 5 - 7 כמו 1 - 4, החל ברגל ימין (חוזרים למקום)
- 8 שיוף
- 9 - 10 החל ברגל שמאל, סיבוב שמאלה - עמידת פנים אל פנים
- 11 - 12 החל ברגל שמאל - כפיפה לאחור ולפנים
- 13 - 14 החל ברגל שמאל חולפים זה על פני זו דרך כתפיים ימניות ומצמידים כף יד ימין לכף יד ימין ב'אחיזת חיטה'
- 15 - 16 כמו 9 - 10
- 17 - 18 כמו 11 - 12
- 19 - 20 החל ברגל שמאל: דריכה-נקודה (מחליפים מקום)
- 21 - 22 החל ברגל ימין: דריכה-נקודה (הבן בתוך המעגל)
- 23 - 26 כמו 9 - 12
- 27 - 28 כמו 13 - 14
- 29 - 30 כמו 9 - 10
- 31 - 32 כמו 11 - 12
- 33 - 34 החל ברגל שמאל - הבן עובר מאחורי הבת
- 35 - 36 כפיפה לאחור ולפנים החל ברגל שמאל

קטע סיום

- 1 - 2 החל ברגל שמאל, בהתקדמות על קו המעגל, הבת עוברת לפני הבן (גבה לכיוון ההתקדמות)
- 3 - 4 הבן אחוז בידו השמאלית את ידה הימנית של הבת ומסובב אותה ימינה
- 5 - 6 כפיפה לאחור ולפנים החל ברגל שמאל
- 7 - 8 סגירת רגל שמאל ושהייה - הבן עוטף בידו את צווארה של הבת, והבת מניחה פניה על כתפו.

(איך לעודד יצירה - המשך מעמ' 7)

אל המפעל הזה הצטרפו גם יוצרים ותיקים, שלא היו זקוקים לעזרתי אך מצאו במה טובה לריקודיהם ודחף ליצירה: **רבקה שטורמן** ז"ל (ידידת בית טובה, שעזרה בהדרכה ופרחה באותם זמנים), **גיורא קדמון** ז"ל, וייבדלו לחיים ארוכים: **יענקלה לוי**, אליהו **גמליאל**, **מושיקו יצחק-הלוי**, **בנצי תירס**, **יונתן כרמון**, **יונתן גבאי**, **סעדיה עמישי**, **ויקי כהן**, **יענקלה דקל** - ורבים אחרים. אליהם הצטרפו בהדרכות שונות: **שאול רוזנפלד** ז"ל, **נינה אורעד** ז"ל, וייבדלו לחיים ארוכים: **שושנה דודאי**, **חגי רמתי**, **רפי הלפט**, **רפי דמר**, ועוד המון מדריכים בשטחים שונים, או יוצרים חד פעמיים.

הדריכו גם: **אהוד בן-דוד** ז"ל (ריקוד מודרני), וייבדלו לחיים ארוכים: **רינה שרת** (מודרני), **אסתר עמרד** (ריקודים מאפריקה), **שמעון לוי** (גיאז), **בת-שבע קורן** (ילדים), **עזרא כדיר** (שעשועונים), **יעקב ברקן** (הופעה), **דורית שימרון** (עם התנועתרון), **מרים לרנר ואריה וקס** (ריקודי עמים), **קלרה ווליני** (ריקודי אופי), **ידידה עמרם** (תנועה בסיגנון מרוקאי), ועוד רבים אחרים.

לכך צירפנו גם: ריקודי עם ותיקים (אז), ריקודי עמים, חזרה ותיקון ריקודים, ריקודים ותנועה בסגנונות שונים, כתב תנועה, ריקודי ילדים (רבים), תוכניות הרקדה ורונדו, ריקודי הופעה (עם ציורי התלבשות ורישום הכוריאוגרפיה), ריקודים לחגים השונים, פולקלור מגוון (עם סרטים והסבר), נושאים שונים הקשורים להרקדה והדרכת ריקודי-עם. כל נושא שיסייע למדריכים, יעשיר ויקדם אותם.

האיטה צומח זיל

הלחן: חיים ביקני
המילים: דורית צמרת

שדות שפוכים הרחק מאופק, ועד סף
וחרובים וזית ונלבע,
ואל ערבו העמק נאסף
ביופי שעוד לא היה כמוהו.

זה לא אותו העמק, זה לא אותו הבית,
אתם אינכם ולא תוכלו לשוב.
השביל עם השדרה, ובשמיים עיט
אך החיטה צומחת שוב.

מן העפר המר העירויות עלות,
ועל הדשא ילד וכלבו.
מואר החדר ויורדים לילות,
על מה שבו ומה שבליבו.

זה לא אותו העמק...

וכל מה שהיה אולי יהיה לעד,
זרח השמש שוב השמש בא.
עוד השירים שרים אך איך יוגד
כל המכאוב וכל האהבה.

הן זה אותו העמק, הן זה אותו הבית,
אבל אתם הן לא תוכלו לשוב.
ואיך קרה, ואיך קרה, ואיך קורה עדיין,
שהחיטה צומחת שוב.

נוהגים

גיליון 77 פברואר 2009

בתנועה מתמדת

מוצרים חדשים לרכישה ב"רוקדים" על גבי CD ו-DVD
 מחירים להזמנה באינטרנט: CD - 59 ש"ח, DVD - 59 ש"ח

20% הנחה לחברי מועדון רוקדים המזמינים דרך אתר האינטרנט.
למנויים בהוראת קבע - 50% הנחה מייד עם הופעת המוצרים

אתר רוקדים באינטרנט
<http://www.rokdim.co>

Rokdim 279 - 1/2009

Ki Le'Olam Chasdo
 Chamishim Shkalim
 Eir Shalom
 Eisha Ne'emana
 Tango Tel Aviv
 Mala'achit
 Debka Hilula
 Bein Ha'Esh U'Bein Ha'Mayim
 Esa Otach
 Mi'Kol Otam Ha'Pizmonim
 Meohav Ba'Geshem
 Be'Sha'a She'Kazot
 Maiym
 Lauf Eitach
 Shnei Olamot
 Mechol Ovadiya
 (fixed) Ha'Chita Tzomacht Shuv

רוקדים 82

ריקודי ולדיז סט
 יסל יסקובי
 לודוד משה הייתה חוה
 כחול ולבן
 איזה חג לי
 משפחה ענקית
 רק בישראל - ילדים
 מסיבה של סמבה
 חורף
 עוד יבוא שלום
 אני
 מאחורי ההר - ארוך
 ארץ זבת חלב - ילדים
 בראש השנה
 בת שישים - לטינוס
 הצפרדע המשוגעת
 בסוכה שלנו
 היפהפייה הנרדמת
 יחד ביחד
 מתנה לראש השנה
 השפן הקטן האחר

רוקדים 75

ריקודי ולדיז סט
 לוי בר גיל
 מלאכי השלום - מ
 מה הוא עושה לה - מ
 יש ולפעמים - ז
 בדרך אפרתה - ז
 אלייך תפילתי - מ
 יאללה - מ
 בא הביתה - ז
 איתך זה לאהוב - ז
 ברכני - מ
 כבר עברו השנים - מ
 אשמרה שבת - ז
 בואי - ז
 מנעי קולך מבכי - מ
 קומי אורי - מ
 התרגעות - ז
 שיר אהבה בדואי - ז
 דבקה מאמי - מ

רוקדים 280 - 02/09

מלאכי השלום - מ
 מה הוא עושה לה - מ
 יש ולפעמים - ז
 בדרך אפרתה - ז
 אלייך תפילתי - מ
 יאללה - מ
 בא הביתה - ז
 איתך זה לאהוב - ז
 ברכני - מ
 כבר עברו השנים - מ
 אשמרה שבת - ז
 בואי - ז
 מנעי קולך מבכי - מ
 קומי אורי - מ
 התרגעות - ז
 שיר אהבה בדואי - ז
 דבקה מאמי - מ

רוקדים 279 - 01/09

כי לעולם חסדו (מ)
 חמישים שקלים (מ)
 עיר שלום (מ)
 אישה נאמנה (ז)
 טנגו תל אביב (ז)
 מלאכית (מ)
 דבקה הילולה (מ)
 בין האש ובין המים (ז)
 אשא אותך (ז)
 מכל אותם הפזמונים (מ)
 מאוהב בגשם (ז)
 בשעה שכזאת (ז)
 מים (מ)
 לעוף איתך (ע.ד.) (ז)
 שני עולמות (ז)
 מחול עובדיה (מ)
 החיטה צומחת שוב
 (תיקון) (ז)

Rokdim 280 - 2/2009

Mala'chei Ha'Shalom
 Ma Hu Ose La
 Yesh Ve'Lifa'mim
 Be'Derech Efrata
 Elaich Tfilati
 Yalla
 Ba Habaiyta
 Eitcha Ze Le'Ehov

Barcheni
 Kvar Avru Ha'Shanim
 Eshmera Shabat
 Boei
 Min'ei Kolech Mi'bchi
 Kumi Uri
 Hitrag'ut
 Shir Ahava Bedui
 Debka Mami

50% discount for "Rokdim permanent order" for every new product

ציבור הרוקדים והמדריכים

מזכין ראש ואבל על מותה של המדריכה

ברכה דודאי ז"ל

יהי זכרה צרור בלב הרוקדים לדורותיהם

Rokdim 75

Children
 Levi BarGil

Le'Dod Moshe
 Kachol Ve'Lavan
 Eize Chag Li
 Mishpacha Anakit
 Rak Be'Israel
 Mesiba Shel Samba
 Choref
 Od Yavo Shalom
 Ani
 Me'Achorei Ha'Har
 Eretz Zavot Chalav
 Be'Rosh Ha'Shana
 Bat Shishim
 Ha'Tzfarde'a Ha'Meshuga'at
 Ba'Suka Shelanu
 Ha'Yefefiya Ha'Nirdemet
 Yachad Be'Yachad
 Matana Le'Rosh Ha'Shana
 Ha'Shafa Ha'Katan Ha'Acher

Rokdim 82

Children
 Yael Ya'akovee

Rikud Israeli
 Lama Ha'Gdolim
 Ha'Tiyul
 Ha'Olam Katan
 Mar Aptchi
 Eretz Israel Sheli
 Shir She'Kulo She'elot
 Etza'd Bein Ha'Yladim
 Ha'Tikva Le'Shalom
 Chaverim
 Pitriya Kmo Mitriya
 Ketzav
 Shuki Ha'Tuki
 Holech Ve'Shar
 Dio Dio

השתתפות בצער

מערכת "רוקדים" משתתפת בצערם של

- הרצל שמואל והמשפחה במות האם!
- יום טוב אוחיון והמשפחה במות האב!
- עזרא א' כדיר והמשפחה במות האם!

Kibbutz Contemporary Dance Company hosts

Dance Journey to Israel

• exciting 5 months dance program.

Housed in the "Galilee Dance Village" campus in Northern Israel and in the spacious dance studios of KCDC Dance Center.

The program provides a comprehensive general education in Dance.

The Dance Curriculum emphasizes on:

- Modern dance and Ballet technique as its foundational language, complimented with extensive training in past and current forms of Modern dance.
- Ethnic dance.
- Improvisation and Composition.

The Dance Journey program strives to develop dancers of exceptional skill and artistry.

Ages: 18 to 26

Contact in the USA: Yehuda Maor: 818 285 9546

maoryehuda@gmail.com, info@kcdc.co.il, www.kcdc-dance-center.com

Contact in ISRAEL: Sara Ram-Schlein 972-9-9540403, sarale@kcdc.co.il

